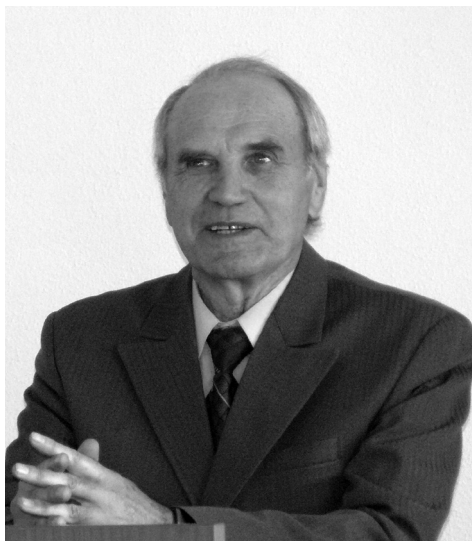

До 75-річчя від дня народження

ІВАН ПЕТРОВИЧ ПЕТРЕНКО

20 жовтня 2013 р. виповнилося 75 років від дня народження головного наукового співробітника Інституту розведення і генетики тварин Національної академії аграрних наук України, доктора сільськогосподарських наук, старшого наукового співробітника, лауреата премії УААН «За видатні досягнення в аграрній науці» Івана Петровича Петренка – українського генетика-селекціонера, відомого фахівця з питань теорії і практики селекції молочної худоби, з 1970 р. – члена Всесоюзного, а з 1991 р. і донині – Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова.

І. П. Петренко народився 20 жовтня 1938 року в с. Березанка Чернігівського району Чернігівської області в сім'ї селянина. Після закінчення у 1962 р. зоотехнічного факультету Української сільськогосподарської академії (м. Київ) працював на Чернігівській державній обласній сільськогосподарській станції на посаді старшого зоотехніка по радгоспах (1962–1963). Згодом працював старшим зоотехніком-селекціонером Ніжинської станції штучного осіменіння сільськогосподарських тварин (м. Ніжин, 1963–1965). У 1964 р. закінчив Вищу школу зоотехніків-бонітерів при Науково-дослідному інституті тваринництва степових районів УРСР ім. М. Ф. Іванова «Асканія-Нова». У 1965–1968 роках навчався в аспірантурі при кафедрі генетики Української сільськогосподарської академії (зав. кафедри проф. М. М. Колесник). Дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю генетика на тему «Фракціонування і гормональна обробка сперми барана з целью регуляції соотношения полов в потомстве» захистив у 1968 р.

Упродовж 1968–1976 років працював на посаді асистента кафедри розведення сільськогосподарських тварин Української сільськогосподарської академії (зав. кафедри проф. М. А. Кравченко). У 1980 р. Вища атестаційна комісія СРСР присудила І. П. Петренку вчене звання старшого наукового співробітника за спеціальністю генетика. З 1976 по 1992 рік – старший, потім провідний науковий співробітник Українського науково-дослідного інституту розведення і штучного осіменіння великої рогатої худоби, в період 2000–2002 років – головний науковий співробітник Інституту м'ясного скотарства УААН, а з 1993 р. і донині – головний науковий співробітник Інституту розведення і генетики тварин НААН.

На початку трудової діяльності Іван Петрович займався скотарством, свинарством, птахівництвом, технологічними процесами виробництва продукції і утримання тварин, їх годівлі тощо. Багато років віддав розробленню наукової і селекційної проблеми – спрямованій регуляції статі потомства у сільськогосподарських тварин при штучному осіменінні. Зробив суттєвий внесок у наукове розуміння природної мінливості статей потомства при народженні у сільськогосподарських тварин на популяційному рівні.

І. П. Петренко є співавтором заводських типів і ліній української червоно-рябої молочної породи. Розробив принципово нові методичні підходи до теоретичного аналізу і наукового розуміння генетико-популяційних процесів у тварин при інбридингу, відтворному схрещуванні, консолідації спадковості помісних тварин, структури генофонду породи за адитивним генетичним потенціалом продуктивності. Запропонував своє бачення проблеми прояву гетерозису у помісних тварин при схрещуванні та причин його згасання в наступних поколіннях при їх розведенні «у собі» тощо. Спільно з академіками М. В. Зубцем, В. П. Буркатом, докторами сільськогосподарських наук Д. Т. Вінничуком, О. Ф. Хавруком розробив принципово нову наукову інтенсивну систему генотипової селекції бугаїв-плідників у молочному скотарстві, а також систему селекційної роботи у голштинізованих помісних стадах товарних господарств.

За результатами багаторічних досліджень І. П. Петренко в 1994 р. захистив дисертацію на тему «Генетико-популяційні

процеси при інбридингу, схрещуванні і регулюванні статевого складу потомства у тварин» на здобуття наукового ступеня доктора сільськогосподарських наук зі спеціальності розведення, селекція і відтворення сільськогосподарських тварин. Опублікував понад 230 наукових праць, у тому числі 4 фундаментальні монографії з проблем популяційної генетики, є співавтором програм і планів селекційно-плеїмноної роботи в плеїмних і базових господарствах з розведення молочної худоби.

І. П. Петренко – двічі лауреат премії УААН «За видатні досягнення в аграрній науці» (1997, 2001, у співавторстві), відомий як пропагандист сучасних досягнень науки та практики з питань тваринництва. Бере активну участь у симпозиумах, конференціях, семінарах, у роботі експертних комісій; працює безпосередньо на виробництві. Він є членом спеціалізованої вченої ради Д.27.355.01 при Інституті розведення і генетики тварин НААН.

Нині Іван Петрович плідно займається вирішенням теоретичних проблем розподілу бугаїв-плідників у породах і популяціях за плеїмною цінністю, успадкування оцінки тварин у поколіннях потомства за різних рівнів консолідації, а також поєднуваності показників плеїмної цінності бугаїв у популяції за кількісними селекційними ознаками.

Щиро вітаємо ювіляра і зичимо йому міцного здоров'я, творчої наснаги, успіхів у науковій роботі та щасливого довголіття.

*Колектив Інституту розведення і генетики тварин НААН
Президія Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова*